בח א מיי' פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יד :
בט ב מיי' שם הל' טו :

גמרא

האומרת טמאה אני, ושבאו לה עדים שהיא טמאה. דאתו עדים אימת? אילימא מקמי דתקדוש, תיפוק לחולין! אלא לבתר דקדוש. אי אמרת בשלמא מים בודקין אותה, אלמא בת מקדש ומקרב היא, וכי קדוש מעיקרא שפיר קדוש, ומשום הכי מנחתה נשרפת; אלא אי אמרת אין המים בודקין אותה, תיגלי מילתא למפרע דכי קדוש מעיקרא, בטעות קדוש ותיפוק לחולין! אמר רב יהודה מדיסקרתא: כגון שזינתה בעזרה, דכי קדוש מעיקרא שפיר קדוש. מתקיף לה רב משרשיא: והלא פירחי כהונה מלוין אותה! שזינתה מפירחי כהונה עצמן. רב אשי אמר: כגון שנצרכה לנקביה, דאטו פירחי כהונה בכיפה תלי לה? רב פפא אמר: לעולם כדאמרינן מעיקרא, ודקאמרת תיפוק לחולין, מדרבנן גזירה שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול. מתיב רב מרי: נטמאת מנחתה, עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה, משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותשרף. קדש הקומץ ולא הספיק להקריבו עד שמת הוא או עד שמתה היא הרי היא ככל המנחות ותשרף, קרב הקומץ ולא הספיק לאכול שירים עד שמת הוא או עד שמתה היא הרי היא ככל המנחות ותאכל, שעל הספק באת מתחילה, כיפרה ספיקה והלכה לה. באו לה עדים שהיא טמאה מנחתה נשרפת, נמצאו עדיה זוממין מנחתה חולין. עדים זוממין קאמרת? עדים זוממין קלא אית להו. תניא כוותיה דרב ששת, ולאו מטעמיה: "טהורה" ולא שיש לה עדים במדינת הים; "וטהורה" ולא שתלתה לה זכות; "היא" ולא שישאו ויתנו בה מוזרות בלבנה. ורבי שמעון, נהי דוי"ו לא דריש, והא איכא

יש

רש"י

האומרת טמאה אני · שהודתה לבית דין על קלקולה שהיו מאיימין עליה כדתני מתני': מקמי דתקדוש · בכלי שרת: תיפוק לחולין · בפדיון שלא היה קדושת הגוף אלא קדושת פה וכל המנחות נפדות כל זמן שלא קדשו בכלי: אלא לבתר דקדוש · דכלי שרת מקדשין את הראוי להם שלא תצא עוד לחולין כדתנן כל הנוגע בהם יקדש וליקרב אינה ראויה שהרי אינה באה אלא להזכיר עונה של זו שתבדק והרי היא בדוקה ועומדת ולנדבה נמי לא חזיא להקריבה דמנחת שעורים אינה כשירה אלא לסוטה ולעומר: אי אמרת בשלמא מים בודקין אותה · אם שתתה עד שלא באו עדים אלמא בשעה שניתנה בכלי ראויה היתה לכלי שרת דההיא שעתא בת מיקדשא ומיקרב היא מספק כשאר מנחת סוטה הלכך כי קדיש בכלי, שפיר קדיש, ומשום הכי כי אתו עדים איפסלא מהקרבה מכאן ולהבא ולא נפקא לחולין ונשרפת: אלא אי אמרת אין המים בודקין אותה · הואיל ולא ליבדק עומדת ולא ראויה היא למנחה: תיגלי מילתא למפרע · דלא היתה ראויה לכלי ואין כלי שרת מקדשין אלא הראוי להם כדאמר בזבחים (דף פז.): ותיפוק לחולין · בלא פדיון שקדושת פה שלה וקדושת כלי שלה הכל בטעות שהיו סבורים שהיא טעונה מנחה ואינו כן והקדש טעות אינו הקדש: שזינתה בעזרה · לאחר שקדשה בכלי ועל זנות זה באו העדים ולא על טומאה של סתירה ראשונה הילכך כי קדשה בכלי בת מקדש ומקרב הואי דלא הוו לה עדים: שנצרכה לנקביה · והניחוה והלכה וזינתה: דאטו פרחי כהונה בכיפה · של ראשה תלויים לה שלא תשמט מידם: לעולם כדאמרינן מעיקרא · כדהוה סלקא דעתיה ברישא שעל טומאת סתירה ראשונה באו ואפילו הכי לא קשיא לרב ששת דהא דקאמר דכיון דלא חזיא לקידוש תיפוק לחולין, אין הכי נמי מדאורייתא יצאת לחולין ומדרבנן היא נשרפת לפי שאין הכל בקיאין בהלכות לידע שבשביל שהיו לה עדים לא היתה ראויה לקדש ואתו למימר מוציאין דבר שקידש בכלי שרת לחולין: הרי היא ככל המנחות · שנטמאו עד שלא קדשו בכלי ותפדה ויביא בדמיה את המנחה: קדש הקומץ · שקמצה ונתן הקומץ בכלי שרת קדש בקדושת קומץ שהמנחה טעונה ארבע עבודות כנגד ארבע עבודות של דם זבחים: קמיצה מתוך כלי שרת כנגד שחיטה שהסכין של כלי שרת מקדש את הדם, ומתן כלי להקדיש הקומץ בכלי שרת שני כנגד קבלת דם, הולכה כנגד הולכה, והקטרת הקומץ כנגד זריקת הדם: שמת הוא · ושוב אינה שותה דאמאן בעינן למשרייה: הרי היא ככל המנחות · שאירע בהן פסול בין קמיצה להקטרה ותישרף למטה: ולא הספיק · כהן לאכול את השירים: כיפרה · מנחה זו את ספיקה האי 'כפרה' לאו כפרת עון הוא ולא הזכרת עון אלא כפרה הראויה לה קאמרינן שעשתה מנחה זו בשעת הקטרת קומצה כל מה שיש עליה לעשות שהרי בהכשר קרבה יצא ושקה אותה ותיבדק וכיון דהכשר קרבה, שיריה נאכלין כל זמן שלא אירע בהן פסול בגופן: באו לה עדים שהיא טמאה · אמעיקרא קאי קודם הקטרה: נמצאו עדיה זוממין · עדי סתירתה שעל ידיהם באה לכך: מנחתה חולין · לא קדושת פה ולא קדושת כלי *) ואין מועלין בה דבטעות הוה אלמא לא אמרינן תישרף מדרבנן כי נמצאו עדיה זוממין שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול וש"מ כי קתני באו לה עדים שהיא טמאה מנחתה נשרפת, מדאורייתא קאמר, דבת מקדש הואי: קלא אית להו · הכל יודעין שהקדישה טעות: כוותיה דרב ששת · דאין המים בודקין סוטה שיש לה עדים: ולא מטעמיה · דטעמא לאו בה' דההוא לאו לספק סוטה מידריש אלא לסוטה ודאית בעד אחד, אלא מקרא אחרינא נפקא: טהורה · ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע והוה ליה למיכתב ואם לא נטמאה ונקתה וגו' וטהורה היא לדרשה, למידרש הכי: טהורה נזרעה זרע ולא שניצולת מן המים מפני שהיו עדים בטומאתה: וטהורה · וי"ו יתירא למעוטי שתלתה לה זכות דהא לא אמר קרא ונזרעה זרע: היא · ולא הניצולת מן המים על ידי שהיה קלקולה מפורסם לכל שכבר היו נושאות ונותנות בה לדבר בה: מוזרות בלבנה · נשים טוות בלבנה: ופרכינן ורבי שמעון · דאמר אין זכות תולה נהי דוי"ו לא דריש מיהו 'יש לה עדים' נפקא 'מקרא', קשיא - דהא מוציא שם רע על הטהורות ויאמרו - עדים היו להם:

לא

*) ג' רש"א מועלת בה דבטעות כו'

תוספות

כי קדוש מעיקרא שפיר קדוש משום הכי נשרפת · קשיא כיון דהוה היא מביא מנחתו עליה אמאי נשרפת מאי שנא מהא דתנן בפרק ד' (א) במסכת נזיר (דף כח:) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה בנזיר והיפר לה בעלה אם שלו היתה הבהמה תצא ותרעה בעדר ואם שלה היתה הבהמה חטאת תמות ואע"ג דבשעת הקדש הוא בת מקדש דקי"ל דבעל מיגז גייז ואפ"ה אמר כיון דמשלו היתה תצא ותרעה בעדר דנפקא לחולין ותנן נמי התם בפרק בית שמאי (שם דף לב.) מי שנדר בנזיר והלך להביא בהמתו (ב) אם עד שלא נגנבה בהמה נדר הרי הוא נזיר ואם משנגנבה בהמה נדר אינו נזיר והכי נמי הוו עדים בעולם קודם הקדש ולאו אדעתא דהכי הקדיש *ועוד אמאי נשרפת כיון דקי"ל כבית הלל דאמרי בפרק יש נוחלין (ב"ב דף קכ:) ובפרק ב"ש במסכת נזיר (דף לא:) דיש שאלה להקדש למה אינו נשאל עליה ותצא לחולין: דכי קדוש מעיקרא בטעות קדוש · ואין להקשות והא אשם תלוי אע"ג דכי קדוש מעיקרא בטעות קדוש דלא חזי לכפר מידי היכא דלא חטא ואפ"ה תנן בפרק בתרא דכריתות (דף כג:) המביא אשם תלוי ונודע שלא חטא ירעה עד שיסתאב דהא מפרש התם טעמא משום דלבו נוקפו גמר ומקדיש:

גזירה שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחולין · ואי תקשה כל הני דתנן תצא ותרעה בעדר נגזור שמא יאמרו מוציאין מקדושת הגוף לחולין תריץ התם לא מוכחא מילתא וליכא היכירא בין קדושת פה לקדושת הגוף ויאמר קדושת הפה היה אבל הכא איכא היכירא בין קדושת הפה לקדושת כלי שרת ול"ע בפרק שתי מדות (מנחות דף ל.) ובפרק התודה (שם דף עט:):

קרב הקומץ ולא הספיק כו' · נראה דהוא הדין אם קרב הקומץ ובאו עדים שנטמאה דאמר נמי כיפרה ספיקה דהכי אמר בפרק בתרא דכריתות (דף כו:) גבי חטאת העוף הבא על הספק אם (ג) משמלקה נודע לה שילדה אסורה אפילו בהנאה שעל הספק באת כיפרה ספיקה:

נמצאו עדים זוממין · נראה (ד) דאקדשה בכלי קאי וקודם קמיצה דלאחר הקמיצה איכא איסורא דרבנן ונשרפת דמוקמינן נמי התם הא דתנן משנמלקה נודע לה הרי זו תקבר בנודע לה שלא ילדה ובדין הוא דמותרת בהנאה ומאי טעמא תקבר מדרבנן:

וטהורה ולא שתולה לה זכות · מהכא משמע דבעלה מותר בה לאלתר ולא אמרי' ימתין עד שלש שנים שמא זכות תלתה לה דאם היה אסור בה היכי הוה מצינו למיקרי בה ונקתה ונזרעה זרע וכן הראני רבי בירושלמי ונקה האיש מעון (ה) אינה חושש שמא תלה זכות ואתיא כמ"ד הזכות תולה ואינה ניכרת:

יש

מסורת הש"ס

לקמן כב: [תוספתא פ"ב]

כריתות כו.

[עי' תוספות סנהדרין יז. ד"ה ורש"ן]

[בתוספות לקמן כג. ד"ה זומם וכו' תמלא פירוש על מלה זו]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כי וכו' דמסכת נזיר וכו' את בהמתה והא"כ הפר לה בעלה: (ב) בא"ד להביא בהמתו ונמצא שנגנבה אם עד שלא וכו' וכו' נמי: (ג) ד"ה קרב וכו' הבא על הספק אם משמלקה נודע לה שלא ילדה אסורה וכו' באת מתחלתה כיפרה ספיקה והלכה לה: (ד) ד"ה נמצאו וכו' נראה דקאי אקדשה בכלי וקודם וכו' דתנן אם משמלקה: (ה) ד"ה וטהורה וכו' אינו חושש:

גליון הש"ס

גמ' קדש הקומץ וכו' עי' לקמן דף כג ע"ב תד"ה אלו: תוס' ד"ה כי קדוש כו' ועוד כו'. עיין מל"מ פי"א פ"ד מהל' מעה"ק:

תוספות שאנץ

לא מיא משום דשמא בעלה בא עליה בדרך דאין המים בודקין אותה והשיב לו ר"ת תשובתך בצדך דמשני רב יוסף דאיצר זכות תלה לה · וה"ה דבא עליה בדרך דתולה ואפילו לרב ששת דפליג עליה ואמר דאין זכות תולה לה ליכא למיחש שמא בא עליה לא מיבעיא לרבנן דאמרי מוסרין לה שני תלמידי חכמים שלא יבא עליה דליכא למיחש להכי אלא אפי' לר' יהודה דאמר דאפי' בעלה נאמן עליה בדרך ליכא למיחש דאמרי' בשופטי עסקי' שאינו מנוקה שבא עליה בדרך ואחר כך משקה אותה אלא לאו ש"מ ליכא למיחש להכי. ותרץ דא"כ לר' שמעון אתה מוצא לעז על הטהורות ששתו שיאמרו טמאות היו אלא שבעליהן באו עליהן בדרך דליכא למימר דר' שמעון סבר דכמו דבזנות לא תלינן דהא כיון א) דמקרא נפקא לן דאין המים בודקין אשתו כשבא עליה בדרך תלינן דלא פליג ר' שמעון אקרא ...